

Перетяга Марина Леонідівна, Логвина Анастасія Іванівна

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
студентки*

Науковий керівник – Глушко А.Д., к.е.н., доцент

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ПЕРСПЕКТИВНОГО АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

Грошові кошти є найбільш цінними активами будь-якого підприємства. Вони постійно знаходяться у постійному переміщенні. Тим самим забезпечуючи всі види діяльності підприємства: фінансову, операційну та інвестиційну. Від достатності грошових коштів залежить життєдіяльність всього підприємства. Нестача грошових коштів може призвести до значної кредиторської заборгованості та зниження ліквідності. Достатність грошових коштів гарантують безперебійність функціонування підприємства, повноцінне забезпечення його діяльності запасами, підвищення ділових активності тощо.

Від так, досить важливим для підприємства є здійснення аналізу грошових потоків. Потреба в здійсненні такого аналізу полягає в обмеженості грошових ресурсів на підприємстві, нестійкому фінансовому стані багатьох вітчизняних підприємств, ризику втрати платоспроможності, а також в підвищенні рівня ефективності управління грошовими потоками та ін.

Ефективне формування грошових потоків полягає в такому надходженні і витрачання грошових коштів, яке створює чистий грошовий потік та дає віддачу у вигляді чистого прибутку. Тому аналіз грошових потоків повинен виявити збалансованість позитивного (надходження) і негативного (витрачання) грошових потоків у загальному обсязі, вивчити динаміку показника чистого потоку.

Особливо важливим в сучасних умовах є здійснення перспективного аналізу грошового потоку. Даний аналіз дозволить виявити баланс між витрачанням та надходження грошових коштів, та визначити ефективність управління грошовим потоком. Відповідно до проведеного аналізу можна розробити пропозиції щодо удосконалення роботи з грошовими потоками.

Тому проведення перспективного аналізу грошових потоків є досить важливим для кожного підприємства та повинен регулярно проводитися економічними службами організації.

Однією з основних умов стабільного фінансового стану підприємства є надходження грошових коштів, що забезпечує покриття його поточних зобов'язань. Відповідно, відсутність такого мінімально необхідного запасу грошових коштів свідчить про фінансові труднощі підприємства. В той же час надмірна величина грошових коштів свідчить про те, що реально підприємство несе збитки, пов'язані з інфляцією і знеціненням грошей. В зв'язку з цим виникає необхідність оцінити раціональність управління грошовими коштами на підприємстві [1].

Аналіз грошових потоків пов'язаний із з'ясуванням причин, які вплинули на збільшення (зменшення) припливу грошових коштів та збільшення (зменшення) їх відпливу. Це можна робити як за довгостроковий період (декілька років), так і за короткостроковий (квартал, рік). Такий аналіз має безперечний інтерес, якщо він буде здійснений за період, що відображає певний етап в діяльності підприємства, наприклад, з моменту створення, випуску нової продукції, закінчення реконструкції тощо.

Для підприємств, функціонуючих в ринкових умовах, здійснення безперервного руху грошових коштів стає головною задачею, успішне вирішення якої зможе забезпечити функціонування основної діяльності, погашення зобов'язань та реалізацію питань соціальної програми розвитку підприємництва. Аналіз руху потоків грошових коштів дозволяє вивчити їх динаміку, визначити суму перевищення надходжень над виплатами, що дозволяє зробити висновок про можливість внутрішнього фінансування.

Загалом процес перспективного аналізу грошових потоків можна представити у вигляді реалізації послідовних етапів. Схематично етапи перспективного аналізу грошових потоків представлено на рис. 1.

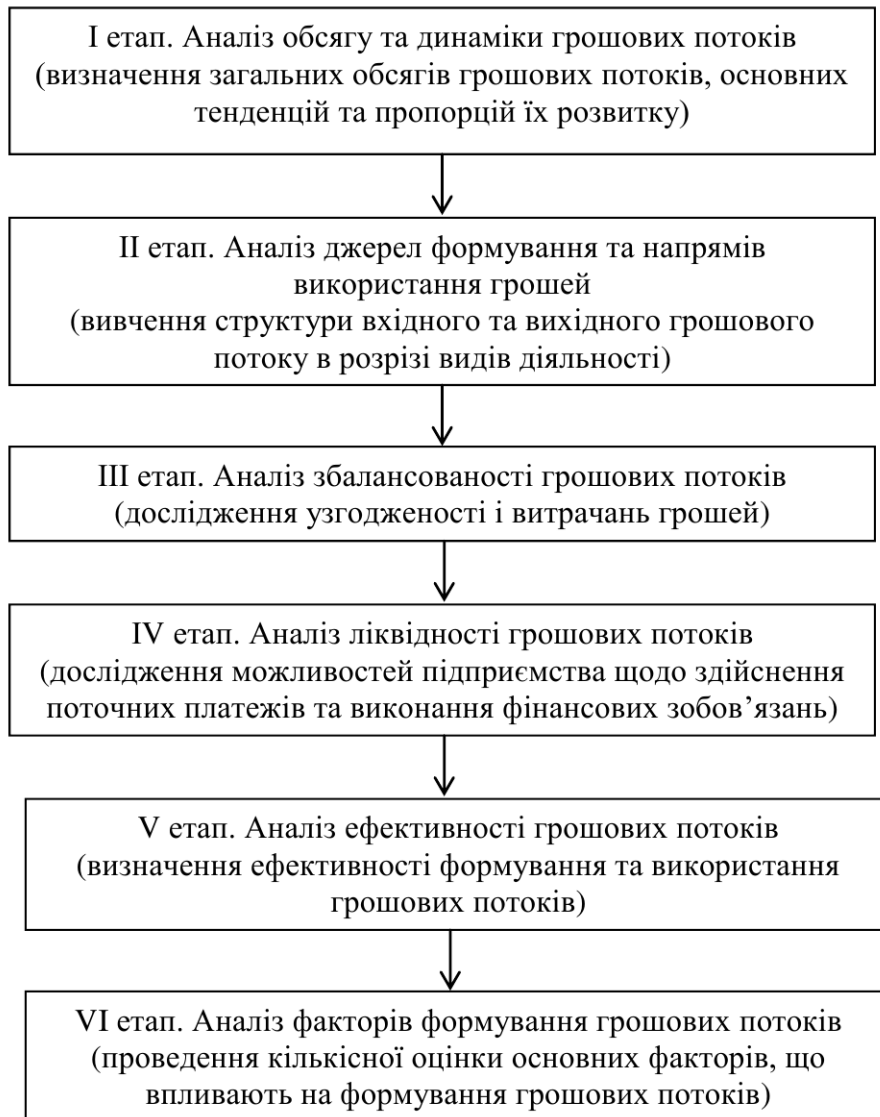

Рис. 1. Етапи перспективного аналізу грошових потоків [3]

Як бачимо з вищенаведеного рисунку, перспективний аналіз грошових потоків передбачає виконання шести послідовних етапів.

Такий запропонований поетапний аналіз грошових потоків надасть інформацію для оцінки діяльності підприємств у минулому, теперішньому часі, а також слугуватиме основою для ефективного планування і прогнозування грошових потоків на майбутнє. Заслуговує особливої уваги проведення коефіцієнтного аналізу грошових потоків, результати якого дають можливість оцінити стан формування для планування

потреби у грошових потоках на підприємствах та виявити резерви оптимізації грошових потоків для цілей їх планування. Результати коефіцієнтного аналізу грошових потоків підприємства за певні проміжки часу є базою для визначення ефективності і якості планування грошових потоків підприємства, а отже, значущість коефіцієнтного аналізу грошових потоків з метою їх планування набуває ще більш чітко вираженого характеру. Проведення аналізу в такій послідовності дозволить оцінити стан формування грошових потоків, рівень достатності для досягнення цілей планування, з'ясувати типові проблеми, які виникають у процесі невмілої організації руху грошових потоків, та використати розрахунки для виявлення резервів оптимізації і підвищення ефективності тактичного планування грошових потоків підприємств [2].

Основна мета перспективного аналізу грошових потоків полягає у виявленні рівня достатності формування грошових коштів, ефективності їх використання, а також збалансованості та синхронності позитивного і від'ємного грошових потоків підприємства.

Основними завданнями перспективного аналізу грошових потоків є [3]:

- виявлення тенденцій та закономірностей розвитку грошових потоків підприємства;
- оцінка ступеню раціонального використання грошових коштів;
- виявлення і запобігання можливості виникнення ситуації банкрутства підприємства;
- вивчення факторів і прогноз збалансованості та синхронності грошових потоків за обсягом і часом для забезпечення платоспроможності підприємства;
- пошук резервів підвищення ефективності та інтенсивності використання грошових потоків в процесі операційної, інвестиційної і фінансової діяльності та інші.

Таким чином, перспективний аналіз грошових потоків є основним інструментом управління грошовою системою та її функціонуванням. Виконуючи безліч розрахункових функцій із суб'єктами всіх видів діяльності, грошовий потік нерозривно пов'язаний із коефіцієнтами ліквідності та ризику, безпосередньо впливає на стан активів та капіталу підприємства, характеризується часом, напрямом і розміром. Для ефективного управління грошовими потоками, збалансованості їх формування, зниження залежності компанії від зовнішніх джерел, для підвищення платоспроможності, рентабельності та ефективності підприємства доцільно здійснювати своєчасний перспективний аналіз грошових потоків.

Література

1. Вареник В.М. Аналіз управління грошовими потоками в економіці України: аналітичний аспект / В.М. Вареник // Ефективна економіка. – 2012. – №1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=899>.
2. Фецишин М.П. Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств для цілей планування / М.П. Фецишин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 25. – № 2. – С. 132-138.
3. Школьник І.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 368 с.